

**«Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті»
коммерциялық емес акционерлік Қоғамының қызметіндегі сыйбайлас
жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау нәтижелері бойынша
АНАЛИТИКАЛЫҚ АНЫҚТАМА**

г. Алматы

26 ақпан 2021 жыл

Kіріспе

«Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» коммерциялық емес акционерлік Қоғамы Басқарма Төрағасының - ректорының м.а. 2021 жылғы 15 ақпанды 04-04/48 бүйрүғы негізінде жұмыс тобы Абай атындағы университеттің (бұдан әрі - ҚазҰПУ) қызметіндегі сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізді.

Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бүйрүғымен бекітілген сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізудің үлгілік қағидаларының және «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» коммерциялық емес акционерлік Қоғамы Басқарма Төрағасының-ректорының м. а. 2021 жылғы 15 ақпанды №04-04/47 бүйрүғымен бекітілген сыйбайлас жемқорлыққа қарсы сараптама жүргізу қағидаларының 8-тармағына сәйкес ішкі талдау мынадай бағыттар:

- 1) Университеттің қызметін қозғайтын нормативтік құқықтық актілерде сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;
- 2) Университеттің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау бойынша жүргізілді.

ҚазҰПУ «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» коммерциялық емес акционерлік Қоғамының 2020 жылғы маусымдағы №351 Жарғысына сәйкес әрекет етеді және өз қызметінде Қазақстан Республикасының Конституциясын, Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексін, Қазақстан Республикасының Кесіпкерлік кодексін, Қазақстан Республикасының «Акционерлік қоғамдар туралы», «Бағалы қағаздар нарығы туралы», «Коммерциялық емес ұйымдар туралы», «Білім туралы», «Ғылым туралы», «Ғылыми және (немесе) ғылыми-техникалық қызмет нәтижелерін коммерцияландыру туралы», «Мемлекеттік мүлік туралы» Қазақстан Республикасының өзге де нормативтік құқықтық актілерімен, сондай-ақ осы Жарғымен реттеледі.

Жарғыға сәйкес, ҚазҰПУ қызметінің мақсаты жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі, техникалық және кәсіптік, орта және қосымша білім беру саласында білім беру қызметтерін ұсыну болып табылады.

Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі Қоғам акцияларының 100% мемлекеттік пакетін иелену және пайдалану құқығын

ІШКІ ТАЛДАУ ОБЪЕКТІСІНІҢ ҚЫЗМЕТІН ҚОЗҒАЙТАН НОРМАТИВТІК ҚҰҚЫҚТЫҚ АКТІЛЕРДЕ СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРІН АНЫҚТАУ

Талдау объектісінің қызметін қозғайтын негізгі нормативтік құқықтық және құқықтық актілер:

- «Білім туралы» Қазақстан Республикасының Заңы»;
- Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрінің 2018 жылғы 18 қазандағы № 578 бүйрекшімен бекітілген техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын білім беру үйымдарына оқуға қабылдаудың үлгілік қағидалары;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-н Жарғысы; Қоғам Жарғысының 65-тармағының 4-тармақшасында;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-н дамыту бағдарламасы; «Акционерлік қоғамдар туралы» ҚРЗ 53-б. 2-тармағының 1-тармақшасында;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-н Басқарма Төрағасы – ректорды іріктеу және тағайындау және басқарма мүшелерін сайлау тәртібі туралы ережесі; Қоғам Жарғысының 71-тармағы;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-н ішкі аудит қызметі туралы ережесі; Қоғам Жарғысының 128-тармағы;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-н Басқармасы туралы ережесі; Қоғам Жарғысының 71-тармағы, 30 тармақшасы ;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-н корпоративтік хатшысы туралы ережесі; Қоғам Жарғысының 71-тармағы, 11 тармақшасы;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-н Директорлар кеңесінің комитеттері туралы ережесі; Қоғам Жарғысының 71-тармағы;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-н ішкі нормативтік құжаттар жіктеуіші; Қоғам Жарғысының 71 -тармағы, 13 тармақшасы;
- Педагогикалық, ғылыми қызметкерлер мен кафедра менгерушілері лауазымдарына конкурсстық орналасу туралы ережесі. Жарғының 71-тармағы, 23 тармақшасы;
- Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім беру үйымдарына қабылдау қағидалары. Қоғам Жарғысының 71-тармағы, 24 тармақшасы;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-н Ғылыми кеңесі туралы ережесі;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-н ішкі тәртіп ережелері;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-н Жоғары және жоғары оқу орнынан кейінгі білім алуға білім алушыларды қабылдау туралы ережесі;

- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-ң докторантура туралы ережесі;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-ң этикалық комиссиясы туралы ережесі;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-ң Кадр саясаты;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-ң жұмыстары оқу процесін ұйымдастырумен байланысты профессор-оқытушылар құрамы мен қызметкерлерді аттестаттау туралы ережесі;
- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саясатының тұжырымдамасы», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың менеджмент жүйесі», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл стандарты», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі Кеңес туралы ереже», «Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау» рәсімі, «Мұдделер қактығысын шешу саясаты», «Сыйлықтар және Өкілдік шығыстар» рәсімі»;
- Жатақханадан орын беру тәртібі туралы ереже, сондай-ақ білім алушылар мен басқа да тұлғалардың «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-ң жатақханаларында тұру ережесі;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-ң кадрлық резерві туралы ережесі;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-ң күрылымдық бөлімшелері туралы ережелер;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-ң Академиялық адалдық кодексі;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-ң плағиатына окушылардың жазбаша жұмыстарын тексеру туралы ережесі;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-ң дипломдық жұмыстарын әзірлеуге және ресімдеуге қойылатын талаптар.

Сонымен қатар, талдау бүгінгі күні бекітілген құжаттардың бар екендігін анықтады, бұл сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін талдауға айтарлықтай әсер етеді. Мұның себебі университеттің бір формадан екінші формаға қайта тіркелуі болды.

- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-ң Директорлар кеңесі туралы ереже;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-ң корпоративтік басқару кодексі; Қоғам Жарғысының 65-тармағының 5-тармақшасында;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-ң Басқарма мүшелері мен бас бухгалтерінің енбегіне акы төлеу және сыйлықақы беру туралы ереже; Қоғам Жарғысының 71-тармағы, 9 тармақшасы;
- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-ң корпоративтік жанжалдар мен мұдделер қактығысын реттеу туралы ереже;

- «Абай атындағы Қазақ ұлттық педагогикалық университеті» КЕАҚ-н
Жастар ісі жөніндегі ережесі.

Сыбайлас жемқорлық нормалары (коллизиялар, олқылықтар, дискрециялық нормалар және т. б.)

1. Регламенттеуші құжаттарды талдау барысында ҚазҰПУ қызметінің қандай да бір бағытын регламенттейтін жекелеген құжаттардың жоқтығы анықталды, бұл ҚазҰПУ жұмысына әсер етеді, ал бұл жағдайда құқықтық құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау үшін қолданыстағы нормалардың болуы қажет болғандықтан, жүргізілетін талдаудың толықтығына әсер етеді.

Сондай-ақ талдау заң бөлімінде нормативтік құжаттардың түпнұсқаларын сактау тәжірибесінің жоқтығын көрсетті, бұл ҚазҰПУ қызметкерлерінің жұмысын қыннадатады және қандай да бір нормалардың бұзылуына ықпал етеді. Талдау жүргізу кезінде қызметкерлер өз бағытына қатысты қандай да бір құқықтық құжаттың бар екендігі туралы білмеген жағдайлар болды.

Мысалы, ҚазҰПУ құрылымында Директорлар кеңесіне тікелей есеп беретін ішкі аудит қызметі бар. Қызметтің негізгі міндеттері аудит және Қоғамның қаржы-шаруашылық қызметінің көрсеткіштерін бағалау, бюджетті пайдалану тиімділігін бағалау және т.б. тексеру объектісін тандаудың көрсетілген өлшемшарттары бар регламенттеуші құжаттың болмауы анықталды, бұл сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін тудырады. Бұгінгі күні ішкі аудит қызметі тексерулер жоспарын жасау кезінде өзінің пікірін ғана басшылыққа алады, бұл сыбайлас жемқорлыққа жағдай жасайды.

Талдау сонымен қатар тексеруші мен тексерілүші арасында тікелей байланыс жасау тәуекелін белгіледі, бұл да сыбайлас жемқорлыққа жағдай жасайды, өйткені уағдаластықтар арқылы тексеру нәтижесіне әсер ету мүмкіндігі бар.

2020 жылғы 07 қыркүйекте бекітілген «Ішкі аудитті ұйымдастыру және жүргізу рәсімдері» регламенттеуші құжатты зерделеу объектілерді сайлау кезінде кең өкілеттіктер шенберін құратын норманың бар екенін көрсетті.

Мысалы, рәсімдердің 5-тармағы 5.2. тармақшасына сәйкес. Жоспар-кестені құру кезінде білім беру сапасын бағалау және талдау бөлімінің қызметкерлері кестеде тексеруге жататын барлық құрылымдық бөлімшелерді көрсетуі мүмкін, сондай-ақ іріктең көрсете алады.

Осы тармақшадағы «мүмкін» деген сөз және «сондай-ақ» деген мағына қызметкер үшін дискрециялық өкілеттіктер жасайды, бұл сыбайлас жемқорлық тәуекелі болып табылады. Осылан байланысты осы норманы нақтылау қажет деп санаймыз.

Бұдан басқа, тексеру объектісін тандау кезінде бизнес-процестің болмауы да сыбайлас жемқорлыққа жағдай жасайды, өйткені тексеру жоспарын жасау кезінде сол немесе өзге қызметкер жоспарға объектінің сыйақыға енгізбеу

Осыған байланысты тексеру үшін объектілерді таңдау әдістемесін әзірлеу бойынша жұмыс жүргізу ұсынылады.

2. 2020 жылғы 07 қыркүйекте бекітілген "персоналды басқару рәсімдері" күжатын (бұдан әрі - рәсімдер) талдау қызметкерді іріктеу кезінде дискрециялық өкілеттіктер құратын норманың бар екенін көрсетті.

Мысалы, рәсімдердің 8-тармағы 8.6. тармақшасына қызметкерлерді іріктеу көбіне, бірақ міндетті емес конкурстық негізде жүргізілетіндігі көрсетілген, бұл кадр бөлімінің қызметкеріне іріктеу рәсімін таңдау құқығын береді, бұл сыйайлас жемқорлық тәуекелі болып табылады.

Осыған байланысты бұл норманы нақтылау қажет.

3. Нормативті құжаттарды тексеру барысында 2021 жылғы 19 қаңтарда бекітілген Даму стратегиясы департаментінің ережесі (бұдан әрі – Департамент ережесі) мен Даму стратегиясы және сапаны талдау департаментінің білім сапасын талдау және бағалау бөлімі туралы ереже (бұдан әрі – Бөлім ережесі) арасында сәйкессіздік анықталды.

Осы Ереженің 2.2 тармағының 2.2.3 тармақшасына сәйкес бөлімнің негізгі міндеттерінің бірі ҚазҰПУ бөлімшелерінде СМЖ ішкі аудитін жоспарлау және жүргізу болып табылады, ал ережеде бұл норма жоқ, бұл дискрециялық өкілеттіліктің бар екендігін күеландырады.

Жоғарыда көрсетілген сәйкесіздік 2020 жылғы 09 қарашада бекітілген Даму стратегиясы және сапаны талдау департаментінің білім сапасын талдау және бағалау бөлімінің бастығы мен жетекші мамандарының лауазымдық нұсқаулықтарында да бар.

Лауазымдық нұсқаулықтардың 4-тармағы 4.1 тармақшасына сәйкес бастық пен жетекші мамандар ішкі аудиттерді ұйымдастырады және жүргізеді, актілерді толтырады, бірақ бөлім туралы ережеде бұл норма жоқ, ал лауазымдық нұсқаулықтарда көрсетілген функциялар осы немесе басқа бөлімшенің қызметін реттейтін құжаттан туындауы керек.

Осыған байланысты, бөлімнің Ережесіне және көрсетілген бөлім қызметкерлерінің лауазымдық нұсқаулықтарына тиісті өзгерістер енгізу не Департаменттің ережесін тексеру функцияларымен тоlyктыру қажет.

Персоналды басқару.

ҚазҰПУ қызметкерлерінің жалпы штат саны 1864 бірлікті құрайды, оның ішінде әкімшілік-басқару персоналы – 272, профессор-оқытушылар құрамы – 1077, оқу-көмекші персонал – 212 және кіші қызмет көрсету персоналы – 403 бірлік. Бос жұмыс орындарын талдау кезінде жоқ. (2020 жылы штат саны - 1806 бірлікті құрады).

2020 жылы 141 қызметкер жұмысқа қабылданып, 197 қызметкер жұмыстан босатылды. Кадрлардың тұрақтамауы жоғары емес және 7,6% - ды құрайды, бұл еткен жылмен салыстырғанда 8,6% -ға төмен.

2020-2021 оқу жылында тәртіптік жауапкершілікке барлығы-3 қызметкер тартылды (3 сөгіс). Өткен оқу жылының осы кезеңінде 13 қызметкер тәртіптік жауапкершілікке тартылды, бұл **VIII** по тәртіптен төрле жылдардан шамамен.

ҚазҰПУ әкімшілік-басқару қызметкерлерінің жеке істерін іріктең талдау кезінде мұдделер қақтығысының болуына сыйайлар жемқорлық тәуекелдері анықталған жоқ.

Сонымен қатар, жеке істерді іріктең талдау кезінде ҚазҰПУ қызметкерлерінің еңбек шарттарында мерзімдердің жоқтығы анықталды.

Мысалы, директордың ғылым және халықаралық ынтымақтастық жөніндегі орынбасарының келісімінде еңбек шартына қол қойылған күн мен оның аяқталу мерзімі жоқ, ал жұмыс пен қызметкерге ақы төлеудің негіздерінің бірі-қызметкер мен жұмыс беруші арасындағы келісім.

Сондай-ақ, талдау ҚазҰПУ қызметкерлерінен тәртіптік жазаларды мерзімінен бұрын алып тастау тәжірибесін көрсетті.

Мысалы, 2020 жылдың 12 ақпанында № 4-т «сөгіс» түрінде тәртіптік жаза жаратылыстану және география институтының оку шеберіне сол жылдың 03 наурызында №11-т алғынан тасталды, ұзақтығы - 21 күнтізбелік күн, бұл тәртіптік практикаға ресми көзқарасты көрсетеді, бұл өз кезегінде ауыр зардаптарға әкелуі мүмкін, өйткені жазасызың қағидасы қалыптасады. Осыған байланысты тәртіптік жазаны мерзімінен бұрын алып тастау практикасын тоқтату қажет

Талдау жеткілікті уақыт санының болмауына байланысты (әкімшілік персоналдың біліктілік сипаттамалары, сыйлықақы беру қағидалары және т.б.) ҚазҰПУ-дың кадр саясатын қозғайтын барлық мәселелерді қамтымайтынын атап өткен жөн. Нақты тетіктің болмауы сыйайлар жемқорлық тәуекелдерінің көріністеріне әкелуі мүмкін.

Жоғарыда айтылғандардың негізінде сыйайлар жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу кезінде ұзақ мерзім белгілеу мүмкіндігін қарастыру кезінде Кадрлық қозғалыстарға және университет қызметкерлеріне ставкаларды бөлуге қатысты терең талдау жүргізу қажет деп санаймыз.

Қаржы-шаруашылық қызметі.

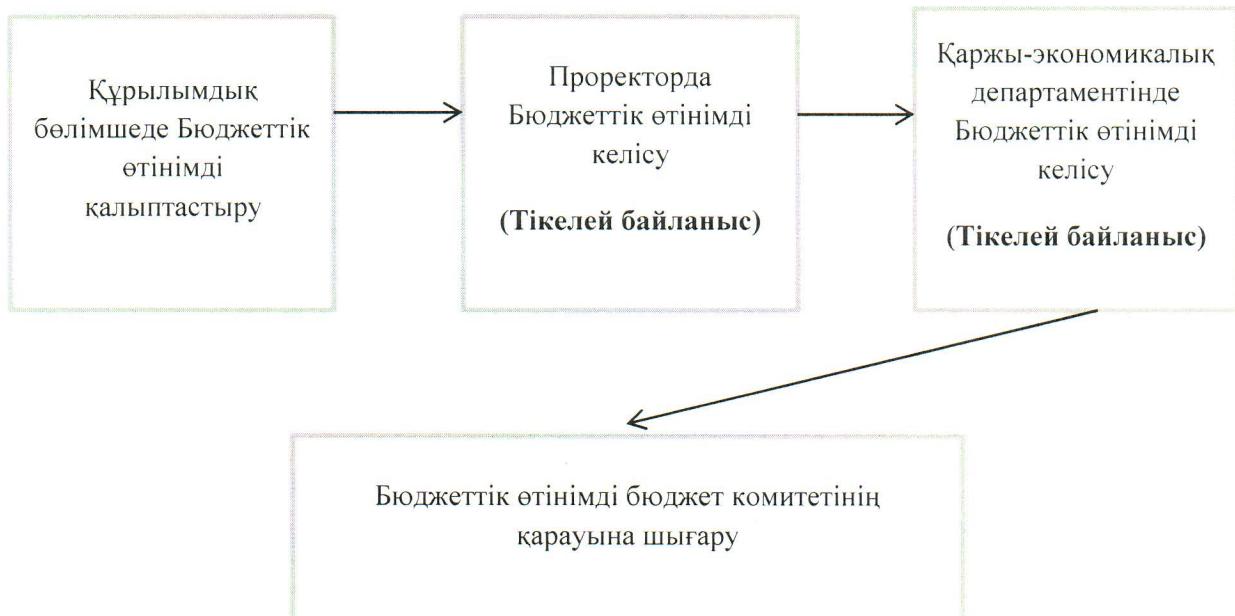
ҚазҰПУ деректеріне сәйкес жыл сайын кірістер мен шығыстардың бюджетін жасайды, оның деректерін әр күнтізбелік жылға арналған даму жоспарының құрамында ҚР БФМ бекітеді.

Келесі жылға арналған бюджетті жасауды ҚазҰПУ құрылымдық бөлімшелерінің өтінімдері негізінде Қаржы-экономикалық Департамент жүргізеді.

Талдау аталған департамент пен ҚазҰПУ құрылымдық бөлімшелері арасында, сондай-ақ жетекшілік ететін проректор мен құрылымдық бөлімшелер арасында сыйайлар жемқорлық тәуекелінің болуын анықтады, өйткені бұл процесте тікелей байланыс бар. Яғни, сыйайлар жемқорлық тәуекелдері шығыстардың мынадай түрлері бойынша құрылымдық бөлімшелердің өтінімдерін келісу сатысында туындауы мүмкін:

- қажетті техниканы, зертханалық жабдықтарды;
- семинарлар, конференциялар және көрмелер өткізу шығындары;

Бизнес-процесс

Келісудің бірінші кезеңінде Проректор, сондай-ақ келісудің екінші кезеңінде қаржы-экономикалық департамент қызметкерлері жеке бас пайдасы мақсатында белгілі бір шығыстарға не бюджеттік өтінімге басымдылық бере отырып, басқа құрылымдық бөлімшелерге залал келтіре отырып, қандай да бір құрылымдық бөлімшелердің мүдделерін қолдау мүмкіндігіне ие болады, бұл кейіннен адамдар тобының сөз байласу элементтерімен жүйелі сыйбайлас жемқорлыққа айналуы мүмкін.

Бұгінгі күні құрылымдық бөлімшелердің өтінімдері бюджет комитетінің қарауына енгізілгенге дейін тікелей проректорлармен және қаржы-экономикалық департаментімен түзетіледі.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерін болдырмау мақсатында Бюджеттік өтінімді келісудің бизнес-процесін келісу процесіне белгілі бір өтінімдерді жария іріктеудің міндетті рәсімін енгізу жолымен, басқа басшылардың катысуымен проректорларда құрылымдық бөлімшелердің басшыларын тыңдау жолымен, қолданыстағы стратегияға сәйкес ҚазҰПУ дамуы үшін маңызды жобалар мен өтінімдерге ҚазҰПУ қаражатының басым бағытын бөлу мақсатында қайта қарау қажет. Сондай-ақ, ашықтық үшін әдеп және сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне қарсы іс-қимыл жөніндегі уәкілдің және ішкі аудит қызметінің байқаушылары ретінде катысу ұсынылады.

Мемлекеттік сатып алушар.

1. Талдау барысында мемлекеттік сатып алу саласында сыйбайлас жемқорлық тәуекелдері анықталды. Атап айтқанда, жеткізушилер Тапсырыс берушіге жеткізген тауарларды қабылдау кезінде. Іс жүзінде өнім беруші тауарды Тапсырыс берушіге бұрын өтінім берген ҚазҰПУ қызметкери тұлғасында тікелей жеткізеді. Тауарларды қабылдау процесінде тапсырыс беруші материалдық немесе өзге де пайда алу мақсатында жасанды тошкауыл

Талдау көрсеткендей, қоймада бухгалтериямен біріктірілген орталықтандырылған есепке алу жүйесі жоқ, бұл сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерінің болуын көрсетеді.

Мысалы, қойма қызметкерінде қоймадан тауарларды ұрлау немесе бөлімшелерге тауарлық-материалдық құндылықтарды нормативтерден және алдын ала сөз байласу қажеттілігінен тыс беру мүмкіндігі бар. Соның салдарынан жоспарлы сатып алу көлемі ұлғайып, ҚазҰПУ-дың сұранысы азайып келеді. Сондай-ақ, қалдықтарды жасыру немесе дұрыс көрсетпеу қаупі бар, өйткені мәліметтер базасы жоқ.

Осыған байланысты жұмыс тобы қоймада «1С – қойма» бағдарламасын енгізу арқылы «1С-Бухгалтерия» бағдарламасымен міндетті түрде онлайн-режимде интеграциялау арқылы қойманы орталықтандыруды ұсынады.

Сыйбайлас жемқорлықтың алдын алу бағыты бойынша

1. Құжаттарды талдау ҚазҰПУ-дың осы бағытта жұмыс жүргізіп жатқанын көрсетті.

2020 жылдың маусым айында университет Eurosert компаниясының ИСО 37001-2016 стандартына халықаралық сәйкестік сертификатын алды.

Бакалавриаттың барлық білім беру бағдарламаларында 2 және 3 курс студенттері үшін «Құқық негіздері және сыйбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениет» пәні енгізілгенін атап өткен жөн.

Университетте Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы кеңес жұмыс істейді, оның құрылымында үш комиссия жұмыс істейді: Академиялық адалдық Кодексі мен сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл стандартының сақталуын бақылау бойынша, сыйбайлас жемқорлық тәуекелдерінің алдын алу және құқық бұзушылықтарға нөлдік төзімділікке тәрбиелеу бойынша және хаттармен, шағымдармен және өтініштермен жұмыс бойынша.

Сондай-ақ, сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл агенттігінің «Sanaly Ugraq» республикалық жобалық кеңесінің ұсынымдары шеңберінде 2019 жылы құрылған «Парасат» орталығы өскелен ұрпаққа сыйбайлас жемқорлық көріністерінің алдын алу, сыйбайлас жемқорлыққа қарсы дүниетанымды, сыйбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру және парасаттылық қағидаттарын сіңіру үшін оң рөл атқарады.

14 әрекет етуші тармақтан тұратын ҚазҰПУ-дың 2020-2022 жылдарға арналған сыйбайлас жемқорлық көріністеріне төзбеушілікті қалыптастыру жөніндегі жұмыс жоспары әзірленді және бекітілді. Жоспардың тармактары елдегі қолданыстағы сыйбайлас жемқорлыққа қарсы заннаманың негізгі бағыттарына сәйкес келеді.

2. Көрнекі талдау университеттің дәліздерінде шағымдар мен ұсыныстарға арналған жәшіктер бар екенін көрсетті, алайда ашу кестесі көзделмеген және шағымдардың түсуіне қарай ашылады.

Сыйбайлас жемқорлық жағдайлары туындаған жағдайда студенттер мен

ұйымдар және квазимемлекеттік сектор субъектілері сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдауды жүзеге асырады, оның нәтижелері бойынша сыйбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды жою жөнінде шаралар қабылдайды және Заңың 8-бабының 5-тармағына сәйкес осы жұмысты мемлекеттік орган дербес жүзеге асырады.

Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу тәртібі Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы № 12 бүйріғымен бекітілген Үлгілік қағидалармен регламенттелген.

Талдау көрсеткендей, ҚазҰПУ-да талдау кезеңінде сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізілген жоқ.

4. Талдау барысында ҚазҰПУ-дың ресми сайтында Сыйбайлас жемқорлыққа қарсы саясат бойынша ақпараттың «Парасат» орталығының подсайтында бар екендігі анықталды, бұл қолжетімділік пен ашықтық қағидатына сәйкес келеді.

Жалпы осы бағытта алдын алу шаралары жүзеге асырылуда.

Алайда, тәжірибе көрсетіп отырғандай, сыйбайлас жемқорлық тәуекелдері барлық бағыттарда бар және мұндай тәуекелдерді анықтау көп уақыт пен күшінде талап етеді.

Мысалы, сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл жөніндегі үәкілетті органның кәсіби қызметкерлері қатарынан жұмыс тобы бар қандай да бір объектінің қызметіндегі сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне сыртқы талдау жүргізу үшін заңнама нормаларына сәйкес талдаудың әдістері мен қыр-сырын ескере отырып, күнтізбелік 30 күн беріледі.

Осыған байланысты сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне қайталама ішкі талдау жүргізу кезінде ұқсас сыртқы талдау мерзімін белгілеу мүмкіндігін қарастыруды ұсынамыз.

АНЫҚТАЛҒАН СЫБАЙЛАС ЖЕМҚОРЛЫҚ ТӘУЕКЕЛДЕРІН ЖОЮ БОЙЫНША ҰСЫНЫМДАР:

1. Қысқа мерзімде университет қызметін реттейтін барлық құжаттарды әзірлеу және бекіту бойынша жұмыс жүргісін, ұсынымдарды орындау жөніндегі жоспарға нақты мерзімдер мен жауапты тұлғаларды енгізсін.

2. Барлық құқықтық құжаттарға түгендеу жүргізу, сондай-ақ түпнұсқаларды университеттің бір құрылымдық бөлімшесінде сактауды орталықтандыру.

3. Ишкі аудит қызметі жүзеге асыратын тексеру объектілерін таңдау әдістемесін әзірлеу. (Даму стратегиясы және сапаны талдау департаментінің тексеру объектілерін таңдау бойынша ұқсас).

4. 2020 жылғы 07 қыркүйекте бекітілген «Ишкі аудитті ұйымдастыру және жүргізу рәсімдері» 5-тармағы 5.2. тармақшасын дискрециялық нормаларды алып тастау арқылы нақтылау.

5. 2020 жылғы 07 қыркүйекте бекітілген «Персоналды басқару рәсімдері»

6. Білім сапасын талдау және бағалау бөлімі қызметкерлерінің лауазымдық нұсқаулықтарын және бөлім ережесін тексеру функциялары бөлігіндегі Даму стратегиясы және сапаны талдау департаменті ережесінің нормаларына сәйкес келтіру.

7. Барлық қажетті тармақтарды дұрыс толтыру арқылы университеттің барлық қызметкерлерінің еңбек шарттарын сәйкестікке келтіру.

8. Университет қызметкерлерінен тәртіптік жазаны мерзімінен бұрын алып тастау практикасы тоқтатылсын.

9. Университет қызметкерлеріне ставкаларды бөлу және кадрлық қозғалыстарға қатысты терең талдау жүргізу.

10. Бюджеттік өтінімді келісу нұсқаулығын әзірлеу, келісу процесіне өтінімдерді жария іріктеудің міндетті рәсімін енгізу жолымен, нұсқаулықта басқа құрылымдық бөлімшелердің 3-тен кем емес басшыларының қатысуымен проректорларда құрылымдық бөлімшелердің басшыларын тындау көзделсін, сондай-ақ нұсқаулықта әдеп және сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне қарсы іс-кимыл жөніндегі уәкілдің және ішкі аудит қызметінің байқаушылар ретінде қатысу тетігін ескерсін.

11. Тауарлардың/қызметтердің техникалық ерекшелікке сәйкестігін тексеру үшін оның құрамына тиісті салалардың мамандарын енгізе отырып, тауарларды/қызметтерді қабылдау жөніндегі комиссия құру.

12. Мониторинг және қаржылық талдау, бағаны, нарықты және жұмыс/қызмет көлемін мониторингтеу функциясы басшылық шешім қабылдағанға дейін нарықты, қажетті тауарлардың бағасын мерзімді зерделеу үшін тиісті құрылымдық бөлімшениң мамандына жүктелсін.

13. Барлық қойма жайларына бекіту камераларын орнату, сондай-ақ №2, №3 қоймалардың есіктеріне мөр басу құрылғысын сатып алу. Пломбалардың бүтіндігін мөрлеу және тексеру жөніндегі функцияны күзет қызметіне бекіту.

14. Қоймаларға «1С – қойма» бағдарламасын енгізу жолымен қоймаларды орталықтандыру бойынша жұмысты жүргізу, «1С-Бухгалтерия» бағдарламасымен міндетті түрде онлайн-режимде интеграциялау.

15. Университет ағымдағы жылдың 1 желтоқсанына дейін Қазақстан Республикасы Мемлекеттік қызмет істері және сыйбайлас жемқорлыққа қарсы іс-кимыл агенттігі Төрағасының 2016 жылғы 19 қазандағы №12 бұйрығымен бекітілген қолданыстағы үлгілік Қағидалардың нормаларын нақты сақтай отырып, сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізсін. Сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне ішкі талдау жүргізу кезінде 30 күн мерзім белгілеу мүмкіндігін қарастыру.

Университет ағымдағы жылдың 10 наурызына дейінгі мерзімде талдау анықтамасында көрсетілген ұсынымдарды орындау мерзімдерін, жауапты тұлғаларды және әдеп және сыйбайлас жемқорлық тәуекелдеріне қарсы іс-кимыл жөніндегі уәкілдің орындауы жөніндегі аралық ақпаратты ұсыну мерзімдерін айқындаі отырып, орындау жөніндегі жоспарды әзірлесін.

Рабочая группа по проведению внутреннего анализа коррупционных рисков в деятельности Казахского национального педагогического университета имени Абая :

Усипов Камбар Тураевич

Рысбеков Ринат Зейлханович

Цыренжапова Галина Гамбоевна

Жанбаева Ләззат Эбдіқадырқызы

Балахметова Гульнара Кожахметовна

Байымбетова Гүлзада Айтжанқызы

Саттаров Бақытжан Қуанұлы

Баялиев Әмірхан Нұрмаканұлы

Әуесбекұлы Нұрмакан

Болатов Серік Сыдыханович

Исабаева Даража Нагашыбайқызы

Абай Мейрамбек